

ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖУЮ

завідувач кафедри

 Ханлар МАХМУДОВ

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Освітньо-професійна програма Правознавство

спеціальність 081 Право

галузь знань 08 Право

освітній ступінь Бакалавр

Навчально-науковий інститут економіки, управління, права та інформаційних технологій

Полтава
2021- 2022 н. р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Цивільне право України» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Правознавство спеціальності 081 Право.

Мова викладання – державна.

Розробник:

Шведенко П., доцент кафедри підприємництва і права, кандидат юридичних наук.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри підприємництва і права
Протокол від «27» серпня 2020 року № 1

Схвалено науково-методичною радою спеціальності 081 Право
Протокол від «28» серпня 20__ року № __

Голова

(О.Кальян)

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	225
Кількість кредитів	7,5
Місце в індивідуальному навчальному плані ЗВО (обов'язкова чи вибіркова)	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	2
Семестр	3/4
Лекції (годин)	28/26
Практичні (семінарські) (годин)	22/14
Самостійна робота (годин)	70/65
в т.ч. індивідуальні завдання (контрольна робота)	-
Вид підсумкового контролю	залік/екзамен

2. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Передумовою для вивчення дисципліни «Цивільне право України» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні дисциплін: «Історія держави і права зарубіжних країн», «Теорія держави та права», «Юридична деонтологія», «Конституційне право України», «Історія держави і права України», «Основи римського приватного права».

3. Заплановані результати навчання

Мета навчальної дисципліни «Цивільне право України»: формування у здобувачів вищої світи системи поглядів та спеціальних знань щодо основних теоретичних аспектів правового регулювання особистих немайнових та майнових правовідносин, практичних навичок та вмінь при вирішенні правових спорів між суб'єктами цивільних правовідносин.

Основні завдання навчальної дисципліни «Цивільне право України»: формування у майбутніх фахівців: знань про: поняття та предмет цивільного права; принципи цивільного права; основні проблеми, що викликаються конфліктами інтересів суб'єктів цивільних правовідносин; визначення основних категорій та понять, що містить курс цивільного права; як застосовувати теоретичні знання і приписи нормативно-правових актів у практичній діяльності; вміння: володіти основними проблемами, що викликаються конфліктами інтересів суб'єктів цивільних та сімейних правовідносин; вирізняти особливості цивільних та сімейних правовідносин від інших видів правовідносин; орієнтуватися у чинному цивільному та сімейному законодавстві; знати проблеми розвитку цивільного права у поєднанні з проблемами договірної, спадкового, цивільно-процесуального права на сучасному етапі;

Компетентності:

загальні:

- ЗК1: Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- ЗК2: Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- ЗК6: Навички використання інформаційних комунікаційних технологій.

фахові:

- ФК7: Здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

- ФК11: Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

- ФК16: Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення;

- ФК17: Здатність до застосування правових норм щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки;

- ФК18: Здатність до аналізу правових явищ та застосування відповідних правових норм для вирішення питань у сфері земельного права.

Програмні результати навчання:

- ПРН15: Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних;

- ПРН18: Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи;

- ПРН19: Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права;

- ПРН20: Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів;

- ПРН21: Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки;

- ПРН23: Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

- ПРН24. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки.

- ПРН25. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.

4.Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Загальні положення Цивільного права.

Об'єктивність поділу права на приватне і публічне. Поняття цивільного права як приватного права. Предмет та метод цивільного права. Функції цивільного права. Принципи цивільного права. Система цивільного права.

Основні цивільно-правові системи світу (романо-германська (континентальна), англо-американська). Інші цивільно-правові системи світу.

Поняття, предмет та методи цивільного права як науки. Цивільне право як навчальна дисципліна.

Поняття та види джерел цивільного права. Поняття та види актів цивільного законодавства. Конституція України як основа цивільного законодавства. Цивільний кодекс України як основний акт цивільного законодавства. Закони України як акти цивільного законодавства України. Регулювання цивільних відносин актами Президента України. Постанови Кабінету Міністрів України як акти цивільного законодавства. Особливості актів інших органів державної влади України, органів влади Автономної Республіки Крим, що регулюють цивільні відносини. Забезпечення верховенства норм Цивільного кодексу України. Цивільно-правовий договір як джерело цивільного права. Міжнародні договори як джерела цивільного права. Звичаї як джерела цивільного права.

Дія цивільного законодавства у часі, просторі та за колом осіб. Аналогія закону та аналогія права. Тлумачення цивільно-правових норм.

Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин

Поняття цивільного правовідношення. Елементи цивільного правовідношення. Суб'єкти цивільних правовідносин. Об'єкти цивільних правовідносин. Зміст цивільних правовідносин. Поняття та зміст суб'єктивних прав та обов'язків. Види цивільних правовідносин. Підстави виникнення, зміни та припинення цивільних правовідносин.

Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття фізичної особи. Цивільна правоздатність фізичної особи. Виникнення і припинення цивільної правоздатності фізичної особи. Обсяг цивільної правоздатності фізичної особи. Нікчемність правочинів та недійсність актів, що обмежують можливість фізичної особи мати не заборонені законом цивільні права та обов'язки. Співвідношення цивільної правоздатності та суб'єктивного цивільного права. Цивільна дієздатність фізичної особи та її обсяг. Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Опіка та піклування. Місце проживання фізичної особи та його цивільно-правове значення. Підстави, порядок та правові наслідки визнання фізичної особи безвісно відсутньою та оголошення її померлою. Акти цивільного стану. Фізична особа – підприємець. Принципи та умови здійснення підприємницької діяльності фізичною особою. Цивільно-правова відповідальність фізичної особи-підприємця. Управління майном, що використовується для підприємницької діяльності органом опіки та піклування. Банкрутство фізичної особи-підприємця.

Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин

Поняття юридичної особи приватного права та її ознаки. Класифікація юридичних осіб. Створення юридичної особи. Установчі документи юридичних осіб. Державна реєстрація юридичних осіб. Індивідуалізація юридичної особи. Місцезнаходження юридичної особи. Найменування юридичної особи. Комерційне (фірмове) найменування підприємницьких товариств. Використання юридичними особами торговельних марок та географічних зазначень товарів (продукції), послуг, робіт, які вони випускають, надають, виконують. Цивільна правоздатність та цивільна дієздатність юридичних осіб. Органи юридичної особи та їх види. Організаційно-правові форми юридичних осіб. Товариства та установи. Підприємницькі товариства. Господарське товариство та його види. Створення господарських товариств однією особою. Виробничий кооператив. Непідприємницькі товариства та їх види. Правовий статус установ. Філії та представництва юридичної особи. Припинення юридичних осіб. Припинення юридичної особи у формі правонаступництва (злиття, приєднання, поділ та перетворення). Припинення юридичної особи у формі ліквідації. Добровільний порядок ліквідації юридичної особи. Припинення юридичної особи у формі ліквідації через процедуру банкрутства. Виділ юридичної особи. Держава Україна, Автономна Республіка Крим, територіальні громади як учасники цивільних відносин

Правові форми участі держави, Автономної Республіки Крим, територіальних громад у цивільних відносинах. Органи та представники, через яких діють у цивільних відносинах держава, Автономна Республіка Крим та територіальні громади. Відповідальність за зобов'язаннями держави, Автономної Республіки Крим та територіальних громад.

Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.

Поняття та види об'єктів цивільних прав. Матеріальні та нематеріальні блага як об'єкти цивільних прав. Речі та їх класифікація. Складові частини речі та складна річ. Головна річ та її приналежність. Продукція, плоди та доходи. Майно. Підприємство (єдиний майновий комплекс). Гроші. Валютні цінності як об'єкти цивільних правовідносин. Цінні папери та їх ознаки. Групи та види цінних паперів. Обороздатність цінних паперів. Цінні папери на пред'явника, іменні та ордерні цінні

папери. Порядок передачі прав за цінними паперами. Документарні та бездокументарні цінні папери. Нематеріальні блага: результати інтелектуальної, творчої діяльності людини, інформація. Особисті немайнові блага фізичної особи.

Поняття, ознаки і класифікація особистих немайнових прав. Особисті немайнові права, що забезпечують природне існування фізичної особи та соціальне буття фізичної особи. Особисті немайнові права юридичних осіб. Обмеження особистих немайнових прав. Здійснення та захист особистих немайнових прав.

Тема 6. Правочини. Представництво.

Поняття правочину та його ознаки. Види правочинів. Умови дійсності правочинів. Законність змісту правочину. Здатність осіб до вчинення правочину. Форма вчинення правочину, її види. Захист прав та інтересів малолітніх, неповнолітніх чи непрацездатних дітей при вчиненні правочину їх батьками (усиновлювачами). Презумпція правомірності правочину. Державна реєстрація правочину та її значення. Місце вчинення правочину. Тлумачення змісту правочину. Відмова від правочину. Поняття та види недійсних правочинів. Правові наслідки недійсності правочину. Момент, з якого правочин вважається недійсним. Правові наслідки недійсності окремих частин правочину.

Поняття та види представництва. Значення інституту представництва. Підстави виникнення представництва та його види. Представництво за законом. Представництво на підставі акту органу юридичної особи. Договірне представництво. Представництво за довіреністю. Комерційне представництво. Передоручення. Повноваження представника. Вчинення правочинів з перевищенням повноважень. Поняття і види довіреності. Форма та строк довіреності. Довіреність юридичної особи. Припинення представництва за довіреністю. Скасування довіреності. Відмова представника від вчинення дій, які були визначені довіреністю.

Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність.

Поняття здійснення цивільних прав та виконання цивільних обов'язків. Межі здійснення цивільних прав. Зловживання правом. Виконання цивільних обов'язків. Право на захист цивільних прав та інтересів. Захист цивільних прав та інтересів судом. Захист цивільних прав та інтересів Президентом України, органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим та органами місцевого самоврядування. Захист цивільних прав нотаріусом. Самозахист суб'єктивних цивільних прав та інтересів. Визнання незаконним правового акта органу державної влади, органу влади Автономної Республіки Крим або органу місцевого самоврядування.

Поняття, ознаки та функції цивільно-правової відповідальності. Види та форми цивільно-правової відповідальності. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності. Цивільно-правова відповідальність незалежно від наявності вини. Підстави звільнення від цивільно-правової відповідальності.

Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність

Поняття та визначення строку та терміну. Види цивільно-правових строків та термінів. Початок перебігу та закінчення строку. Порядок вчинення дій в останній день строку. Поняття, значення і види дії позовної давності. Зміна тривалості позовної давності. Обчислення позовної давності. Початок перебігу, зупинення і переривання позовної давності. Перебіг позовної давності у разі залишення позову без розгляду. Застосування позовної давності до додаткових вимог. Наслідки спливу позовної давності. Поновлення позовної давності. Вимоги, на які позовна давність не поширюється.

Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності

Загальна характеристика речового права. Види речових прав. Право власності. Суб'єкти права власності. Право власності Українського народу. Публічна і приватна власність. Поняття права приватної власності. Фізичні та юридичні особи як суб'єкти права приватної власності. Об'єкти права власності. Зміст права власності.

Правомочності власника. Обов'язки власника. Загальні засади здійснення права власності. Межі права власності та підстави його обмеження.

Тема 10. Набуття та припинення права власності

Поняття і види підстав набуття права власності: первісні та похідні, загальні та спеціальні. Набуття права власності: юридичною особою публічного права; добросовісним набувачем на майно, відчужене особою, яка не мала на це право; на новостворене майно; на перероблену річ; на безхазяйну річ; на рухому річ, від якої власник відмовився; на знахідку; на бездоглядну домашню тварину; на скарб; шляхом привласнення загальнодоступних дарів природи; за набувальною давністю; в результаті приватизації державного майна та майна, що є в комунальній власності. Момент набуття права власності. Момент набуття права власності за договором. Правовстановлюючі документи. Підстави припинення права власності. Відчуження власником свого майна. Відмова власника від права власності. Припинення права власності особи на майно, яке за законом не може їй належати. Припинення права власності внаслідок знищення майна. Примусове відчуження земельних ділянок приватної власності, інших об'єктів нерухомого майна, що на них розміщені, з мотивів суспільної необхідності. Викуп пам'яток культурної спадщини. Реквізиція. Конфіскація. Інші підстави припинення права власності.

Тема 11. Право спільної власності. Захист права власності.

Поняття та види права спільної власності. Право спільної часткової власності. Порядок визначення часток у праві спільної часткової власності. Здійснення права спільної часткової власності. Тягар утримання майна, що є у спільній частковій власності, та визначення приналежності плодів, продукції і доходів від його використання. Право співвласника розпорядитися своєю часткою у праві спільної часткової власності. Переважне право купівлі частки у праві спільної часткової власності. Виділ частки із майна, що є у спільній частковій власності. Припинення права на частку у спільному майні за вимогою інших співвласників. Поділ майна, що є у спільній частковій власності. Право спільної сумісної власності та його здійснення. Виділ частки із майна, що є у спільній сумісній власності. Поділ майна, що є у спільній сумісній власності.

Загальні засади захисту права власності. Речово-правові способи захисту права власності. Витребування майна від особи, яка незаконно заволоділа ним (віндикаційний позов), та розрахунки при цьому. Особливості витребування майна від добросовісного набувача. Витребування грошей та цінних паперів. Захист права власності від порушень, не пов'язаних із позбавленням володіння (негаторний позов). Визнання права власності. Визнання незаконним правового акту, що порушує право власності. Особливості відшкодування шкоди, завданої власникові земельної ділянки, житлового будинку, інших будівель у зв'язку із зниженням їх цінності. Зобов'язально-правові способи захисту права власності.

Тема 12. Речові права на чуже майно

Загальна характеристика речових прав на чуже майно, їх види. Право володіння чужим майном: суб'єкти, підстави виникнення та припинення. Обов'язок недобросовісного володільця щодо повернення майна особі, яка має на нього право власності чи інше право, або яка є добросовісним володільцем. Право обмеженого користування чужим майном (сервітут). Суб'єкти, об'єкти, види та зміст сервітуту, порядок його встановлення та припинення. Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб (емфітевзис). Підстави виникнення та припинення. Строк договору про надання права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб. Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої у користування для сільськогосподарських потреб, та землекористувача. Право землекористувача на відчуження права користування земельною ділянкою. Поняття та підстави виникнення права користування чужою земельною ділянкою для

забудови (суперфіцій). Права та обов'язки власника земельної ділянки, наданої для забудови, та землекористувача. Підстави та правові наслідки припинення права користування земельною ділянкою для забудови.

Тема 13. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.

Поняття права інтелектуальної власності та його загальна характеристика. Підстави виникнення (набуття) права інтелектуальної власності.

Поняття авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Співавторство. Виникнення авторського права. Особисті немайнові та майнові права автора, строки їх чинності та наслідки припинення. Поняття і види суміжних прав. Об'єкти та суб'єкти суміжних прав. Порушення авторських і суміжних прав, порядок і способи їх захисту.

Поняття патентного права. Винахід, корисна модель, промисловий зразок як об'єкти патентного права. Суб'єкти патентного права. Патент та його види. Майнові права інтелектуальної власності на винахід, корисну модель та промисловий зразок, строки їх чинності. Підстави та правові наслідки припинення чинності патенту та визнання його недійсним. Право попереднього користувача на винахід, корисну модель, промисловий зразок.

Право інтелектуальної власності на засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг. Поняття комерційного (фірмового) найменування. Поняття торговельної марки. Право інтелектуальної власності на географічне зазначення та його зміст.

Право інтелектуальної власності на наукове відкриття, на компонування інтегральної мікросхеми, на раціоналізаторську пропозицію, на сорт рослин, породу тварин, на комерційну таємницю.

Тема 14. Загальні положення про зобов'язання.

Поняття, загальна характеристика та функції зобов'язального права. Співвідношення зобов'язального та речового права. Система зобов'язального права. Поняття зобов'язання, його зміст та підстави виникнення. Суб'єкти у зобов'язанні. Заміна сторін у зобов'язанні. Третя особа у зобов'язанні. Види зобов'язань. Договірні та позадоговірні зобов'язання. Грошові зобов'язання.

Поняття та загальні умови виконання зобов'язання. Суб'єкти виконання зобов'язання. Предмет виконання зобов'язання. Спосіб, строк (термін) та місце виконання зобов'язання. Підтвердження виконання зобов'язання.

Загальна характеристика видів забезпечення виконання зобов'язання (зобов'язань). Неустойка. Завдаток. Порука. Гарантія. Застава. Притримання.

Поняття та загальна характеристика припинення зобов'язань. Підстави припинення зобов'язань. Виконання зобов'язання. Передання боржником кредиторів відступного. Зарахування зустрічних однорідних вимог. Припинення зобов'язань за домовленістю сторін. Новація і сфера її застосування. Припинення зобов'язань шляхом прощення боргу. Неможливість виконання зобов'язання як підстава для його припинення. Поєднання боржника і кредитора в одній особі як підстава припинення зобов'язання. Смерть фізичної особи або ліквідація юридичної особи – підстава припинення зобов'язання.

Поняття та правові наслідки порушення зобов'язання. Одностороння відмова від зобов'язання. Розірвання договору. Поняття та умови відповідальності за порушення зобов'язання. Підстави звільнення від відповідальності за порушення зобов'язання. Відповідальність за порушення грошового зобов'язання.

Тема 15. Загальні положення про цивільно-правовий договір

Поняття, загальна характеристика та значення цивільно-правового договору. Свобода договору та її межі. Види договорів. Публічний договір. Договір приєднання. Попередній договір. Договір на користь третьої особи. Змішаний договір. Зміст договору. Форма договору. Порядок та стадії укладення договору. Оферта. Акцепт. Переддоговірні спори. Укладення договорів на біржах, аукціонах, конкурсах. Зміна та розірвання договору.

Тема 16. Договори про передачу майна у власність.

Загальні положення про договір купівлі-продажу. Права та обов'язки сторін за договором. Правові наслідки порушення умов договору. Види договорів купівлі-продажу. Договір роздрібною купівлі-продажу та його види. Договір купівлі-продажу підприємства. Договір поставки. Договір контрактації сільськогосподарської продукції. Договір постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу. Договір міни.

Поняття, предмет, форма договору дарування та його види. Права та обов'язки сторін за договором. Договір дарування з умовою передання дарунку у майбутньому. Договір дарування з покладенням на обдарованого обов'язку на користь третьої особи. Розірвання договору на вимогу дарувальника. Поняття, предмет та форма договору про пожертву. Сторони за договором про пожертву. Права жертвувачів. Інші види прав інтелектуальної власності.

Тема 17. Договори про передачу майна у тимчасове користування.

Поняття, предмет, форма договору ренти. Сторони в договорі ренти, їх права та обов'язки. Ризик випадкового знищення або випадкового пошкодження майна, переданого під виплату ренти.

Поняття, предмет, форма та строк договору позички. Зміст договору позички. Розірвання договору. Припинення договору.

Поняття, предмет, форма договору довічного утримання (догляду). Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Забезпечення виконання договору. Припинення договору. Правові наслідки розірвання договору. Перехід прав та обов'язків за договором.

Поняття, предмет та строк договору найму. Сторони в договорі найму, їх права та обов'язки. Права третіх осіб на річ, яка передана у найм. Правові наслідки зміни власника речі, переданої у найм. Піднайм. Припинення договору найму. Окремі види договору найму (оренди). Договір прокату. Договір найму (оренди) земельної ділянки. Договір найму будівлі або іншої капітальної споруди. Договір найму (оренди) транспортного засобу. Договір лізингу та його види.

Поняття договору найму (оренди) житла та його види. Предмет та форма договору комерційного найму (оренди) житла. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Строк договору. Договір піднайму житла. Заміна наймача у договорі. Підстави та правові наслідки розірвання договору.

Тема 18. Договори про виконання робіт.

Поняття та види договору підряду. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Строки в договорі. Порядок оплати роботи. Розрахунки між сторонами у разі випадкового знищення предмету договору або неможливості закінчення роботи. Якість та гарантії якості роботи. Види договору підряду. Договір побутового підряду. Договір будівельного підряду. Договір підряду на проведення проектних та пошукових робіт.

Поняття та предмет договорів на виконання науково-дослідних, дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Сторони договору, їх права та обов'язки. Ризики та відповідальність сторін за договором.

Тема 19. Договори про надання послуг.

Поняття та види договорів про надання послуг. Умови договорів про надання послуг. Сторони договору, їх права та обов'язки. Виконання договору про надання послуг.

Загальні положення про перевезення. Система транспортних договорів. Договір перевезення вантажу. Порядок укладення та форма договору. Сторони в договорі, їх права та обов'язки. Довгостроковий договір. Договір чартеру (фрахтування). Особливості перевезення вантажу різними видами транспорту. Договір повітряного перевезення вантажу. Договір перевезення вантажу внутрішніми річковими шляхами. Договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Договір залізничного перевезення вантажів. Договір морського перевезення вантажу. Відповідальність сторін за порушення умов договору. Претензії і позови в транспортних зобов'язаннях. Договір перевезення пасажирів та багажу. Права і обов'язки сторін за договором.

Поняття та загальна характеристика договору транспортного експедирування. Елементи договору транспортного експедирування. Права та обов'язки сторін. Припинення договору. Відповідальність сторін.

Поняття, предмет та форма договору зберігання. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Зберігання речей, визначених родовими ознаками. Відповідальність зберігача за договором зберігання. Договір складського зберігання. Складські документи. Спеціальні види зберігання. Особливості зберігання в ломбардах, у банківських сейфах, в камерах схову організацій транспорту, у гардеробі організацій та у готелях. Договір зберігання автотранспортного засобу. Зберігання речей пасажирів під час його перевезення. Зберігання речей, що є предметом спору. Договір охорони.

Поняття договору доручення. Сторони договору доручення, їх права та обов'язки. Строк договору. Припинення договору та його наслідки.

Поняття та умови договору комісії. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору. Субкомісія.

Поняття, предмет та форма договору управління майном. Істотні умови договору. Строк договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Відповідальність управителя. Припинення договору.

Тема 20. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами

Поняття і значення страхування. Об'єкти та види страхування. Співстрахування. Перестраховування. Суб'єкти страхових відносин. Поняття, предмет та форма договору страхування. Сторони у договорі страхування, їх права та обов'язки. Укладення договору страхування на користь третьої особи. Істотні умови договору. Припинення договору страхування. Недійсність договору страхування. Договір страхування майна. Договір страхування цивільної відповідальності. Поняття і види зобов'язань з особистого страхування. Страхування життя. Страхування від нещасних випадків і захворювань. Медичне страхування. Обов'язкове страхування.

Поняття, предмет та форма договору позики. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Виконання договору позики.

Поняття, сторони та форма кредитного договору. Права та обов'язки сторін за договором. Комерційний кредит.

Поняття, сторони та форма договору банківського вкладу. Види банківських вкладів. Договір банківського вкладу на користь третьої особи. Виконання і припинення договору банківського вкладу.

Поняття та предмет договору банківського рахунка. Сторони за договором, їх права та обов'язки. Відповідальність банку за неналежне виконання операцій за рахунком клієнта. Обмеження права розпорядження рахунком. Розірвання договору банківського рахунка. Банківська таємниця.

Поняття та предмет договору факторингу. Сторони в договорі факторингу, їх права та обов'язки.

Розрахункові зобов'язання. Поняття і форми розрахунків. Правове регулювання готівкових і безготівкових розрахунків. Готівкові розрахунки як форма виконання

грошових зобов'язань. Поняття, зміст та основні форми безготівкових розрахунків. Розрахунки із застосуванням платіжних доручень. Розрахунки за акредитивом. Поняття та види акредитивів. Розрахунки за інкасовими дорученнями. Розрахунки із застосуванням розрахункових чеків.

Тема 21. Договори про передачу результатів творчої діяльності

Види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Ліцензія на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Види ліцензій та права ліцензіата за ними. Поняття, предмет і строк ліцензійного договору. Сторони договору, їх права та обов'язки. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.

Поняття, предмет та форма договору комерційної концесії. Особливі умови договору комерційної концесії. Сторони договору, їх права та обов'язки. Договір комерційної субконцесії. Зміна та припинення договору.

Тема 22. Договори про спільну діяльність

Загальна характеристика та підстави виникнення зобов'язань, що виникають із спільної діяльності, та їх види. Поняття договору про спільну діяльність та його види. Форми та умови договору про спільну діяльність.

Поняття договору простого товариства. Права і обов'язки сторін за договором. Припинення договору.

Поняття засновницького договору. Права та обов'язки учасників засновницького договору. Зміна і припинення договору.

Тема 23. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди.

Зобов'язання з публічної обіцянки винагороди та їх види. Публічна обіцянка винагороди без оголошення конкурсу. Публічна обіцянка нагороди за результатами конкурсу. Зміна умов та відмова від проведення конкурсу.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають при вчиненні дій в майнових інтересах іншої особи без її доручення. Умови відшкодування витрат, понесених особою при веденні чужих справ без доручення.

Поняття та призначення зобов'язань, що виникають внаслідок рятування здоров'я та життя фізичної особи. Суб'єкти зобов'язань та умови виникнення цих зобов'язань. Відшкодування шкоди, завданої рятівнику. Поняття та призначення зобов'язань, що виникають у зв'язку з рятуванням майна іншої особи. Суб'єкти зобов'язань. Умови відшкодування шкоди, завданої рятівнику.

Поняття зобов'язань по усуненню загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Наслідки не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок не усунення загрози життю, здоров'ю, майну фізичної особи або майну юридичної особи.

Поняття зобов'язань, що виникають з набуття, збереження майна без достатньої правової підстави (безпідставне набуття майна). Суб'єкти зобов'язань. Повернення в натурі безпідставно набутого майна. Безпідставно набуте майно, що не підлягає поверненню. Відшкодування доходів від безпідставно набутого майна і витрат на його утримання.

Зобов'язання, що виникають внаслідок завдання шкоди. Загальні підстави відповідальності за завдану майнову шкоду. Підстави відповідальності за завдану моральну шкоду. Відшкодування шкоди, завданої особою у разі здійснення нею права на самозахист. Відшкодування шкоди, завданої прийняттям закону про припинення права власності на певне майно. Відшкодування шкоди, завданої у стані крайньої необхідності. Відшкодування юридичною або фізичною особою шкоди, завданої їхнім працівником чи іншою особою. Відшкодування шкоди, завданої органом державної влади, органом влади Автономної республіки Крим, органом місцевого самоврядування або їх посадовою або

службовою особою. Відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Відшкодування шкоди, завданої фізичною особою. Урахування вини потерпілого і матеріального становища фізичної особи, яка завдала шкоди. Відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Відшкодування ядерної шкоди. Відшкодування шкоди особою, яка застрахувала свою цивільну відповідальність. Відшкодування шкоди, завданої каліцтвом, іншим ушкодженням здоров'я або смертю. Відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів, робіт (послуг).

Тема 24. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом.

Спадкування за законом. Спадковий договір

Поняття та види спадкування. Відкриття спадщини. Час і місце відкриття спадщини. Спадкоємці. Право на спадкування, усунення від права на спадкування. Склад спадщини. Права та обов'язки осіб, які не входять до складу спадщини. Особливості спадкування окремих об'єктів. Спадкування обов'язку відшкодувати майнову шкоду (збитки) та моральну шкоду, яка була завдана спадкодавцем. Обов'язок спадкоємців відшкодувати витрати на утримання, догляд, лікування та поховання спадкодавця.

Поняття заповіту та право на заповіт. Види заповіту. Форма заповіту. Права заповідача. Заповідальний відказ. Покладення. Встановлення сервітуту у заповіті. Право на обов'язкову частку у спадщині. Підпризначення спадкоємця. Скасування та зміна заповіту. Недійсність заповіту. Спадкування частини спадщини, що не охоплена заповітом. Виконання заповіту.

Поняття спадкування за законом і коло спадкоємців за законом. Черговість спадкування за законом. Зміна черговості одержання права на спадкування. Спадкування за правом представлення. Розмір частки у спадщині спадкоємців за законом.

Поняття, предмет та форма спадкового договору. Сторони в договорі, їх права і обов'язки. Забезпечення виконання та розірвання спадкового договору.

5. Структура навчальної дисципліни III семестр денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма			
	Усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	12	2	-	-
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	14	2	2	-
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	14	2	2	-
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	16	4	2	10
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	14	2	2	10
Тема 6. Правочини. Представництво.	14	2	2	10
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	14	2	2	10
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	16	4	2	10

Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності	14	2	2	10
Тема 10. Набуття та припинення права власності	14	2	2	10
Тема 11. Право спільної власності. Захист права власності.	12	2	-	10
Тема 12. Речові права на чуже майно	14	2	2	10
Тема 13. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	14	2	2	10
Усього годин	120	28	22	70

IV семестр денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	Денна форма		
		у тому числі		
		л	п	с.р.
Тема 14. Загальні положення про зобов'язання.	9	4	2	-
Тема 15. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	9	2	2	6,5
Тема 16. Договори про передачу майна у власність.	9	2	2	6,5
Тема 17. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	9	2	2	6,5
Тема 18. Договори про виконання робіт.	9	2	2	6,5
Тема 19. Договори про надання послуг.	9	2	-	6,5
Тема 20. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	9	2	-	6,5
Тема 21. Договори про передачу результатів творчої діяльності	12	2	-	6,5
Тема 22. Договори про спільну діяльність	12	2	-	6,5
Тема 23. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	9	2	2	6,5
Тема 24. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	9	4	2	6,5
Екзамен	27			
Усього годин	105	26	14	65

6. Теми практичних занять

III семестр денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	2
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	2

Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	2
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	2
Тема 6. Правочини. Представництво.	2
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	2
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	2
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності	2
Тема 10. Набуття та припинення права власності	2
Тема 11. Право спільної власності. Захист права власності.	-
Тема 12. Речові права на чуже майно	2
Тема 13. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	2
РАЗОМ	22

IV семестр денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
Тема 14. Загальні положення про зобов'язання.	2
Тема 15. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	2
Тема 16. Договори про передачу майна у власність.	2
Тема 17. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	2
Тема 18. Договори про виконання робіт.	2
Тема 19. Договори про надання послуг.	-
Тема 20. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	-
Тема 21. Договори про передачу результатів творчої діяльності	-
Тема 22. Договори про спільну діяльність	-
Тема 23. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	2
Тема 24. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	2
РАЗОМ	14

7. Теми самостійної роботи III семестр денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	-
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	-
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	10
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	10
Тема 6. Правочини. Представництво.	10
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	10
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	10
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності	10
Тема 10. Набуття та припинення права власності	10
Тема 11. Право спільної власності. Захист права власності.	10

Тема 12. Речові права на чуже майно	10
Тема 13. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	10
РАЗОМ	70

IV семестр денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин
Тема 14. Загальні положення про зобов'язання.	-
Тема 15. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	6,5
Тема 16. Договори про передачу майна у власність.	6,5
Тема 17. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	6,5
Тема 18. Договори про виконання робіт.	6,5
Тема 19. Договори про надання послуг.	6,5
Тема 20. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	6,5
Тема 21. Договори про передачу результатів творчої діяльності	6,5
Тема 22. Договори про спільну діяльність	6,5
Тема 23. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	6,5
Тема 24. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	6,5
РАЗОМ	65

8. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	<ul style="list-style-type: none"> - словесні методи: лекція, бесіда, інструктаж; - наочні методи: демонстрування; - практичні методи: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою, нормативними актами; - за логікою (індуктивний, дедуктивний, аналітичний, синтетичний, порівняння, узагальнення, конкретизація); - методи самостійної роботи вдома: усні та письмові домашні завдання, завдання самостійної роботи; робота під керівництвом викладача; - інтерактивні методи: кейс-метод, дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій 	Опитування, виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, написання реферату, екзамен

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Критерії успішного опанування програмних результатів навчання

Програмні результати навчання	Відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	Максимальна кількість балів	Мінімальний пороговий рівень оцінок, балів
ПРН 15	12,5	12,5	7,5
ПРН 18	12,5	12,5	7,5
ПРН 19	12,5	12,5	7,5
ПРН 20	12,5	12,5	7,5
ПРН 21	12,5	12,5	7,5
ПРН 23	12,5	12,5	7,5
ПРН 24	12,5	12,5	7,5
ПРН 25	12,5	12,5	7,5
Разом	100	100	60

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

9. Форми оцінювання результатів навчання

III семестр денна форма навчання

ПРН	Опитування		Виконання завдань самостійної роботи		Виконання практичних завдань (задачі)		Написання реферату	
	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX
ПРН 15	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 18	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 19	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 20	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 21	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 23	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 24	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75
ПРН 25	1,65	2,75	2,9	4,87	2,46	4,1	0,45	0,75

Опитування, виконання самостійної роботи, виконання практичних завдань (задач), написання реферату.

IV семестр денна форма навчання

ПРН	Опитування		Виконання завдань самостійної роботи		Виконання практичних завдань (задачі)		Написання реферату		Екзамен	
	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX	MIN	MAX
ПРН 15	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 18	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 19	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 20	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 21	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 23	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 24	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5
ПРН 25	1,05	1,75	2,46	4,1	2,1	3,5	0,37	0,62	1,5	2,5

Опитування, виконання самостійної роботи, виконання практичних завдань (задач), написання реферату, екзамен.

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

1. *Отитування: 0-2 бали.*

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.	на високому рівні	1,8-2
		на середньому рівні	1,5-1,7
		на достатньому рівні	1,2-1,4
		на низькому рівні	0-1,1

2. *Виконання вправ на практичних заняттях (задачі): 0-3 бали (у III семестрі); 0-4 балів (у IV семестрі).*

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм	на високому рівні	2,7-3
		на середньому рівні	2,2-2,6
		на достатньому рівні	0,9-2,1
		на низькому рівні	0-1,8

	господарювання аграрного сектору економіки. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.		
--	--	--	--

Шкала та критерії та оцінювання у IV семестрі

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.	на високому рівні	3,6-4
		на середньому рівні	3-3,5
		на достатньому рівні	2,4-2,9
		на низькому рівні	0-2,3

3. Виконання завдань самостійної роботи: 0-3 бали.

Шкала та критерії та оцінювання

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки.	на високому рівні	2,7-3
		на середньому рівні	2,2-2,6
		на достатньому рівні	0,9-2,1
		на низькому рівні	0-1,8

	Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.		
--	--	--	--

4. Написання реферату: 0-6 балів (у III семестрі); 0-5 балів (у IV семестрі).

Шкала та критерії та оцінювання у III семестрі

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.	на високому рівні	5,4-6
		на середньому рівні	4,4-5,3
		на достатньому рівні	3,6-4,3
		на низькому рівні	0-3,5

Шкала та критерії та оцінювання у IV семестрі

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки. Аналізувати правові явища та застосовувати	на високому рівні	4,5-5
		на середньому рівні	3,7-4,4
		на достатньому рівні	3-3,6
		на низькому рівні	0-2,9

	відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.		
--	---	--	--

Форма проведення семестрового контролю згідно з робочим та навчальним планом – екзамен.

Шкала та критерії та оцінювання екзамену

Результат	Критерій оцінювання	Характеристика критерію	Шкала оцінювання, бали		
			Перше питання білету	Друге питання білету	Третє питання білету
ПРН 15 ПРН 18 ПРН 19 ПРН 20 ПРН 21 ПРН 23 ПРН 24 ПРН 25	Вільно використовувати для професійної діяльності доступні інформаційні технології і бази даних. Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях. Застосувати правові норми щодо регулювання управлінських та технологічних відносин, що виникають у процесі функціонування і діяльності суб'єктів різних організаційно-правових форм господарювання аграрного сектору економіки. Аналізувати правові явища та застосовувати відповідні правові норми для вирішення питань у сфері земельного права.	на високому рівні	4,5-6	5,25-7	5,25-7
		на середньому рівні	3-4,5	3,5-5.25	3,5-5.25
		на достатньому рівні	1,5-3	1,75-3,5	1,75-3,5
		на низькому рівні	0-1,5	0-1,75	0-1,75

10. Схема нарахування балів з навчальної дисципліни III семестр денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях (задачі)	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	
Тема 1. Загальні положення Цивільного права.	-	-	3	-	3
Тема 2. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин	2	3	3	-	8
Тема 3. Фізична особа як суб'єкт цивільних	2	3	3	-	8

правовідносин					
Тема 4. Юридична особа як суб'єкт цивільних правовідносин	2	3	3	-	8
Тема 5. Об'єкти цивільних прав. Особисті немайнові права.	2	3	3	-	8
Тема 6. Правочини. Представництво.	2	3	3	-	8
Тема 7. Здійснення суб'єктивних цивільних прав і виконання цивільних обов'язків. Захист цивільних прав. Цивільно-правова відповідальність	2	3	3	-	8
Тема 8. Строки та терміни у цивільному праві. Позовна давність	2	3	3	-	8
Тема 9. Загальна характеристика речового права та права власності	2	3	3	-	8
Тема 10. Набуття та припинення права власності	2	3	3	-	8
Тема 11. Право спільної власності. Захист права власності.	-	-	3	-	3
Тема 12. Речові права на чуже майно	2	3	3	-	8
Тема 13. Загальна характеристика права інтелектуальної власності. Авторське право і суміжні права. Патентне право. Інші види прав інтелектуальної власності.	2	3	3	-	8
<i>Написання реферату</i>	-	-	-	6	6
Разом	22	33	39	6	100

IV семестр денна форма навчання

Назва теми	Види навчальної роботи студентів				Разом по темі
	Опитування	Виконання вправ на практичних заняттях (задачі)	Виконання завдань самостійної роботи	Написання реферату	
Тема 14. Загальні положення про зобов'язання.	2	4	3	-	8
Тема 15. Загальні положення про цивільно-правовий договір.	2	4	3	-	8
Тема 16. Договори про передачу майна у власність.	2	4	3	-	8
Тема 17. Договори про передачу майна у тимчасове користування.	2	4	3	-	8
Тема 18. Договори про виконання робіт.	2	4	3	-	8
Тема 19. Договори про надання послуг.	-	-	3	-	3
Тема 20. Договори, пов'язані з розрахунково-кредитними відносинами	-	-	3	-	3
Тема 21. Договори про передачу результатів творчої діяльності	-	-	3	-	3
Тема 22. Договори про спільну діяльність	-	-	3	-	3
Тема 23. Зобов'язання з односторонніх дій. Зобов'язання з відшкодування шкоди	2	4	3	-	8
Тема 24. Загальні положення про спадкування. Спадкування за заповітом. Спадкування за законом. Спадковий договір.	2	4	3	-	8
<i>Написання реферату</i>	-	-	-	5	5
ЕКЗАМЕН	-	-	-	-	20
Разом	14	28	33	5	100

11. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Цивільне право України. Загальна частина: Підруч. 3-є вид./ За ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. Київ: Юрінком Інтер 2017. 976 с.
2. Цивільне право України. Особлива частина: Підруч. 3-є вид. / За ред. О.В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. Київ: Юрінком Інтер 2017. 1176 с.
3. Цивільне право: підручник: у 2 т. Нац. ун-т "Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого"; за ред.: В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва, В. Л. Яроцький. Х.: Право, 2014. Т. 2. 816 с.
4. Цивільне право України. Особлива частина: підручник за ред. Дзери О.В., Кузнєцової Н.С., Майданика Р.А. К.: Юрінком Інтер 2017. 1176 с.
5. Дзера О.В. Договірне право України. Особлива частина: навч. посіб. О.В. Дзера. К.: Юрінком Інтер, 2018. 1200 с.
6. Спадкове право: навч. посібник [для студ. вищ. навч. закл.] кол. авт.; кер.авт. кол, канд. юрид. наук, доц. Нестерцова-Собакарь О.В. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр.справ. 2017. 164 с.
7. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
8. Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436- IV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
1. 9. Земельний кодекс України від 25.10.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14>
10. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>
11. Сімейний кодекс України від 10.01.2002р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14>

Допоміжні:

1. Договірне право : конспект лекцій / І. В. Жилінкова, В. І. Борисова, І. В. Спасибо-Фатєєва [та ін.] ; за ред. І. В. Жилінкової, В. І. Борисової. Харків : Нац. юрид. акад. України, 2008. 116 с.
2. Ромовська З.В. Українське цивільне право: право власності : академ. курс : підручник. К. : Алерта, 2011. 246 с.
3. Осташева В.О., Шведенко П.Ю. Проблемні питання відчуження земель сільськогосподарського призначення. Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2018 році (м. Полтава, 16-17 травня 2019 року). Полтава : РВВ ПДАА, 2019. С. 34-36.
4. Токарева В.І. Цивільне право України : практикум : навч. посібник. К. : Центр учб. л-ри, 2007. 408 с.
5. Цивільне право України (традиції та новації) : монографія / за заг. ред. Є.О. Харитоновна, Т.С. Ківалова, О.І. Харитоновна. Одеса : Фенікс, 2010. 700 с.
6. Цивільне право України: навч. посібник / за ред. Р.О. Стефанчука. К. : Правова єдність, 2009. 536 с.
7. Цивільне право України. Договірні та недоговірні зобов'язання: підручник / за ред. С. С. Бичкової. 3-тє вид., змін. та доповн. Київ : Правова єдність, 2014. 496 с.
8. Цивільне право України. Загальна частина : підручник / Ю. О. Заїка ; за ред. І. А. Бірюков. Київ : Правова єдність, 2014. 510 с.

9. Цивільне право України: Академічний курс : підручник: у 2 т. / за заг. ред. Я. М. Шевченко. Т. 2. Особлива частина. К. : Концерн «Вид. дім «Ін Юре», 2004. 408 с.
10. Шведенко П.Ю. Поняття правопорушень, що виникають у сфері кредитування сільськогосподарських товаровиробників, їх ознаки, умови та причини виникнення. (Ч.1) Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право. 2013, 182 (2) С. 234-244.
11. Шведенко П.Ю. Поняття правопорушень, що виникають у сфері кредитування сільськогосподарських товаровиробників, їх ознаки, умови та причини виникнення. (Ч.2) Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право. К., 2014. Вип. 197, ч. 2. С. 50–58.
12. Шведенко П.Ю. Історичні аспекти становлення банківського кредитування. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право, 2014. 183 (2) С. 204-214.
13. Шведенко П.Ю. Відповідальність за порушення кредитних зобов'язань в аграрному секторі. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право. 2014. Вип. 197(2). С. 105-112.
14. Шведенко П.Ю. Кредитування аграрних товаровиробників—важливий засіб забезпечення продовольчої безпеки України. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Право, 2015. 183 (2) С. 204-214.
15. Шведенко П.Ю. Анализ структуры аграрно-кредитных правоотношений. *Legea și viața*, 2014. p. 216-219.
16. Шведенко П.Ю., Кальян О.С. Окремі питання застосування позовної давності, як інструменту захисту прав господарюючих суб'єктів при розгляді справ про визнання незаконними та скасування наказів щодо надання земельних ділянок для ведення фермерського господарства. Економічний, організаційний та правовий механізм підтримки і розвитку підприємництва: колективна монографія. За ред. О. В. Калашник, Х. З. Махмудова, І. О. Яснолоб. Полтава : Видавництво ПП «Астрая», 2020. С. 91-98.
17. Шимон С. І. Цивільне право України. У 2 ч. Ч. 1 : навч.- метод. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 304 с.
18. Шимон С. І. Цивільне право України. У 2 ч. Ч. 2 : навч.- метод. посіб. К. : КНЕУ, 2006. 312 с.
19. Oleg Gorb, Iona Yasnolob, Tetyana Chayka, Oleksii Zoria, Tetyana Dugar, Pavel Shvedenko, Oleksandr Kalian, Yevheniia Lypii, Nataliia Protsiuk (2020). Ecological-agrochemical land evaluation and classification under organic farming. *Journal of Environmental Management and Tourism*, (Volume XI, Fall), 6(46): 1588 - 1595. DOI:10.14505/jemt.v11.6(46).29. **Scopus**
20. Pavel Shvedenko. Comparative and legal analysis of foreign experience of credit and state support of agricultural producers. *Management of 21st century: globalization challenges*. Collective Scientific Monograph. Prague 1, Czech Republic, 2018. p. 463-468.
21. Yasnolob, I.O., Chayka, T.O., Gorb, O.O., Galych, O.A., Kalashnyk, O.V., Konchakovskiy, Ye.O., Moroz, S.E., Shvedenko, P.Yu. (2019). Using resource and energy-saving technologies in agricultural production as a direction of raising energy efficiency of rural territories. *Ukrainian Journal of Ecology*, 9(1), 244-250. **Scopus**
22. Yasnolob, I., Chayka, T., Gorb, O., Pavel Shvedenko, Protas, N., Tereshchenko, I. (2018) Intellectual Rent in the Context of the Ecological, Social, and Economic Development of the Agrarian Sector of Economics. *Journal of Environmental Management and Tourism*, [S.l.], v. 8, n. 7, p. 1442-1450, ISSN 2068-7729.

Рішення Конституційного Суду з цивільних справ:

1. Рішення Конституційного Суду № 31-рп/2009 від 10.12.2009 р.
2. Рішення Конституційного Суду № 1-рп/2010 від 12.01.2010 р.
3. Рішення Конституційного Суду № 14-рп/2012 від 03.07.2012 р.

4. Рішення Конституційного Суду № 1-рп/2014 від 11.02.2014 р.
5. Рішення Конституційного Суду №14-рп/2011 від 09.11.11р.
6. Рішення Конституційного Суду №15-рп/2011 від 10.11.11р.
7. Рішення Конституційного Суду № 7-рп/2013 від 11.07. 2013 р.
8. Рішення Конституційного Суду № 7-рп/2014 від 23.12. 2014 р.

Рішення ЄСПЛ з цивільних справ:

1. «Макаренко проти України», заява № 622/11, від 30.01.2018 р
2. «Кривенький проти України», заява № 43768/07, від 16.02.2017 р.
3. «ZOLOTAS ПРОТИ ГРЕЦІЇ». Рішення ЄСПЛ від 29.01.2013 р.
4. «Merkantil Car Zrt. проти Угорщини» (заяви № 22853/15, 22858/15, 33424/15, 33426/15 та 33737/15).
5. Рішення ЄСПЛ Справа "Олена Іванова проти України" (Заява N 4640/04) 28 червня 2010 року.

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.rada.gov.ua>
2. Міністерство юстиції України: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.minjust.gov.ua>
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
4. Верховний Суд: Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. URL: <https://supreme.court.gov.ua/supreme/teratura/41>
5. Державна судова адміністрація: Єдиний державний реєстр судових рішень [Електронний ресурс]. URL: <https://reyestr.court.gov.ua/>